

Европска унија

Посебну област сарадње у оквиру Европске уније, која се спроводи кроз отворени метод координације међу државама, представља омладинска политика. Сматра се да је 27. априла 2009. године, усвајањем нове ЕУ стратегије за младе под називом „Млади: Улагање и оснаживање“, за период 2010-2018, отпочела нова ера европске политике за младе.

Нова ЕУ Стратегија за младе истиче да будућност Европе зависи од младих, да су млади драгоцен ресурс, али уједно и једна од најрањивијих група у друштву (посебно у тренутној економској и финансијској кризи) и да је зато неопходно пружити младима одговарајуће могућности како би максимално могли да искористе свој потенцијал. Стратегија траје 9 година и има 3 главна циља:

- Створити више могућности за младе у области образовања и запошљавања
- Побољшати приступ и омогућити потпуно учешће младих у друштву
- Оснажити солидарност између младих и друштва

Нова ЕУ стратегија превиђа различите акције које се тичу омладинског образовања, запошљавања, креативности и предузетништва, социјалне инклузије, здравља и спорта, грађанског учествовања и волонтеризма младих. Такође, ЕУ стратегија истиче значај омладинског рада. Стратегија има за циљ стварање услова за младе, како би развили своје вештине, потенцијал, активно учествовали у друштву и више се укључили у изградњу ЕУ пројекта.

Потреба за новом Стратегијом произашла је из бројних изазова са којима се млади данас суочавају: глобализација, климатске промене, рано напуштање школе, незапосленост, недостатак вештина и образовања, социјална инклузија, здравствени проблеми, и сл. Сама Стратегија је резултат широког консултативног процеса током 2008. године, у који су били укључени представници држава ЕУ који се баве омладинском политиком, Европског омладинског форума, омладинске организације и друге заинтересоване стране, и стога се базира на приступу да се у младе инвестира, да буду оснажени, да се њихов глас чује.

На стратешком нивоу, још један документ ЕУ изазива велику пажњу и значајан је за положај младих. Наиме, у марту 2010. Европска комисија представила је стратегију “Европа 2020”, која се односи на промовисање економског развоја и социјалног јединства за период до 2020. године и којом се омладина ставља на врх листе приоритета Европске уније, што потврђује и креирање програма ”Млади у покрету”. Овај програм једна је од седам главних иницијатива које ће бити реализоване на европском нивоу до 2020.

Циљ овог програма је да младима учини атрактивнијим институције високог образовања и генерално допринесе подизању квалитета на свим нивоима образовања и тренинга у ЕУ, промовишући мобилност студената и практиканата и унапређујући ситуацију у области запошљавања младих.

Шта то заправо значи? Европска комисија ће настојати да унапреди и освежи студентске и истраживачке програме (Ерасмус, Ерасмус Мундус, Темпус, Марија Кири) и повеже их са националним програмима и средствима; бавиће се модернизацијом образовне агенде, промовисаће концепт омладинског предузетништва међу младим професионалцима и посебно се бавити питањем незапослености међу младима, залагаће се за признавање неформалног образовања.

Са друге стране, предвиђају се и посебне обавезе за државе чланице на националном нивоу - од њих се очекује да обезбеде довољно средстава за улагање у образовање на свим нивоима (од предшколског до факултетског), али и да учине образовни систем довољно актуелним и повезаним са потребама тржишта рада. Идеја је да се на тај начин ускладе тржишта понуде и потражње, чиме би се смањило број незапослених младих, што тренутно представља један од највећих проблема на глобалном нивоу.

Када са стратешког пређемо на програмски ниво, долазимо до програма ЕУ за младе „Млади у акцији“. Програм је намењен младима широм света, узраста 15-28 (у појединим случајевима и 13-30) година, као и омладинским организацијама и онима који раде са младима.

Програм се односи на период од 2007. до 2013. године и за тај период има на располагању буџет од 885 милиона евра, намењен за реализацију различитих омладинских пројеката, груписаних у пет тзв. акција:

- Акција 1: Млади за Европу
- Акција 2: Европски волонтерски сервис
- Акција 3: Млади у свету
- Акција 4: Омладински системи подршке
- Акција 5: Европска сарадња у области омладинског рада

са циљем да:

- промовишу активно учешће младих
- развијају солидарност и толеранцију
- јачају узајамно разумевање
- развијају квалитетне системе подршке за омладинске активисте и организације
- охрабрују сарадњу на нивоу Европе, у области рада са младима

За спровођење програма на националном нивоу задужене су националне Агенције за младе, акредитоване од стране Европске комисије (Директората за омладину, спорт и грађанство). Ипак, немају све земље агенције за младе (потребно је да земља има статус кандидата како би иницирала процес формирања агенције). С тим у вези, до формирања агенције, за спровођење програма задужене су контакт тачке, изабране на посебном конкурсима и акредитоване од стране Европске комисије. Контакт тачке су невладине организације са мандатом да пружају подршку и изграђују капацитете мањих омладинских организација из своје земље.

Основни задатак контакт тачака је рад на унапређењу видљивости Програма “Млади у Акцији” и омогућавање лакшег приступа програму заинтересованим младима и омладинским организацијама. Стога у њихове редовне активности спадају организовање тренинга, обука, семинара, промоција, медијских кампања и сл.

Савет Европе

Савет Европе представља једну од најактивнијих институција посвећених развоју и промоцији омладинске политике широм Европе.

Преко 40 година развија се омладински сектор Савета Европе, иницирајући низ различитих средстава за спровођење омладинске политике на европском нивоу – од покретања Европског центра за младе у Стразбуру 1972. и Будимпешти 1995, преко оснивања Европске омладинске фондације 1974, Фонда солидарности за мобилност младих, потписивања Парцијалног споразума о мобилности младих и Парцијалног споразума Центар Север-Југ, до Партнерства са Европском комисијом у омладинском пољу, повеље о активном учешћу младих, истраживачке делатности у омладинском пољу, Компаса-приручника о образовању за људска права, као и низа других.

Програм и политика омладинског сектора Савета Европе развијају се у тесној сарадњи и партнерству са владиним и невладиним сектором, кроз учешће представника истих у два значајна тела за младе на европском нивоу. У питању су Нацорни одбор за младе, који чине представници надлежних институција за младе земаља чланица Савета Европе, и Саветодавно тело за младе, које чине представници међународних омладинских невладиних организација. Кроз садејство и заједничко доношење одлука од стране ова два тела, остварује се још један битан концепт који карактерише омладински сектор Савета Европе – коменаџмент.

Шта коменаџмент заправо представља? Систем у коме се глас младих чује колико и глас институција које спроводе њихова права, у коме се све битне одлуке доносе кроз разговор и консензус обе стране, у

коме су сва тела састављена од представника младих и представника институција, подједнако заступљених и са истим правом гласа.

Коменамент је изнедрио и један битан документ, Агенду 2020 – смернице европске омладинске политике до 2020. године. Овај документ, усвојен октобра 2008, на VIII конференцији министара задужених за омладину, посебно је истакао следеће теме – активно учешће младих, социјалну укљученост, интеркултурни дијалог и образовање за људска права. Такође, одредио је и 4 приоритетне области деловања, а то су – људска права и демократија, живети заједно у разнородним друштвима, инклузија, развој омладинске политике. Ипак, што је много важније, показао је уједињеност и спремност заједничког деловања свих земаља чланица Савета Европе на путу ка бољој будућности младих. Даље заједничке активности и планови за будућност очекују се после IX конференције министара, која ће бити одржана 2012. у Русији.

Сви се ови приоритети остварују кроз низ различитих обука, симпозијума, тренинг курсева, семинара, састанака експерата, али и кроз активности на терену, публикације и студије, специјалне догађаје, министарске конференције, итд.

Партнерство Европске комисије и Савета Европе у омладинском пољу

Такође, Европска комисија и Савет Европе успоставили су партнерство у омладинском пољу, како би се заједнички успешније бавили питањима од интереса за младе, пружали подршку самим младима, организацијама и институцијама које се баве омладинским питањима.

Партнерство се темељи на заједничким циљевима које деле Европска комисија и Савет Европе:

- Грађанство, партиципација, образовање о људским правима и интеркултурни дијалог
- Друштвена кохезија, инклузивност и једнаке могућности
- Препознавање, признавање, квалитет и видљивост омладинског рада и тренинга
- Боље разумевање и знање у области младих и развоја омладинских политика

Овом сарадњом доприносе развоју, оснаживању и спровођењу омладинске политике и заједнички користе знање, ресурсе и мреже (нпр. Европски омладински форум, Националне агенције за спровођење програма „Млади у акцији“, САЛТО ресурсне центре, Еуродеск, Надзорни одбор за младе и Саветодавни одбор Савета Европе). Такође, активностима Партнерства доприноси искуство Европских омладинских центара и Центра Север-Југ Савета Европе.

Партнерство и активности Европске комисије и Савета Европе заснивају се на неколико области:

- Европски центар знања о омладинској политици – виртуелни центар формиран 2005. године, који служи за размену знања и искуства, информисање о омладинској политици различитих земаља.
- Партнерство у области истраживања – базира се на дугој традицији Савета Европе да омладинску политику заснива на чињеницама и знању, релеватним подацима из различитих држава, а све у циљу континуираног дијалога између омладинских активиста и радника, креатора омладинске политике и истраживача.
- Партнерство у области тренинга и едукација – отпочело још 1998. године са циљем обуке омладинских радника и лидера. Акцент је на квалитетном садржају и методологији тренинга, добрим материјалима и алаткама за рад. Установљена је дугорочна стратегија која има за циљ да тренинзи буду квалитетни, приступи у раду кохерентни и да се испоштују минимум стандарда и компетенција које је потребно да поседују тренери.
- Партнерство у евро-медитеранском региону (у области људских права и интеркултурног дијалога) и регионална сарадња (Југоисточна Европа/ Источна Европа и Кавказ) – размена знања и искуства на заједничким семинарима, стварање синергија, креирање заједничких акција како би се што боље одговорило на потребе младих.